
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Ἱστορία τοῦ Ἐμπορίου.

Ἡ Ἱστορία τῆς ἔμπορίας τῆς Εὐρώπης ἀκολουθεῖ φυσικῶς τὴν χρονολογικὴν διαίρεσιν τῆς πολιτικῆς Ἱστορίας. Διότι αἱ αὐταὶ μεταναστεῖς τῶν ἔθνων, αἱ προξενήσασαι τοσαύτην μεγάλην μεταβολὴν εἰς τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τῆς Εὐρώπης, κατετάραξαν καὶ μετέβαλον τότε καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς Εὐρώπης.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀσίας δὲν ἦτον ὑποκείμενον εἰς τὰς μεταβολὰς, τὰς ὁποίας ὑπέφερε τὸ τῆς Εὐρώπης. Ἐπειδὴ μόνον ἡ τῶν Εὐρωπαίων διὰ θαλάσσης ἐκείσε ἐπέλευσις μετέβαλεν εἰς τὴν Ἀσίαν τὴν ποιότητά τε, ἢ τις ἦτον ἔκπαλαι ὁμοία, ὥστε ἐδῶ ἔχομεν νὰ διακρίνωμεν μόνον περὶ παλαιᾶς καὶ νέας Ἱστορίας αὐτῆς.

Ἡ δὲ νεωτέρα Ἱστορία τῆς ἔμπορίας τῶν λοιπῶν μερῶν τῆς κόσμου εὐρίσκεται ἀκριβῶς συνδεδεμένη μὲ τὴν τῆς Εὐρώπης, τὴν ὁποίαν θέλω νὰ διαλύσω ἐδῶ, ὅσον συγχωρεῖ ὁ τόπος.

Τὸ τῆς Περσίας ἐμπόριον ὅσον εἶχε μὲ τὰς ξένους τόπους, καθ' ἑαυτὸ θεωρούμενον, δὲν ἦτον ποτὲ μεγάλον. Ὁ Ταβερνιέρ λέγει ¹), ὅτι οἱ Ὀλλανδοὶ μετὰ τῶν Ἀρμενίων ποτὲ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ συνάξωσιν ὑπὲρ τὰ 1000 σακκία μετάξιον. Κατὰ τὰς παλαιότερας χρόνας, ἐβοηθεῖτο ἡ Εὐρώπη, καὶ ἀκόμη περισσύτερον καιρὸν ἡ Ρωσία καὶ ἡ Πολωνία μὲ ὑφάσματα μεταξωτὰ τῆς Περσίας.

Α

Καθ'

---

¹) Ἐν τῇ αὐτῆς κατὰ τὴν Περσίαν περιηγήσει τῷ 1665 ἔτει.

Καθ' ὃν καιρὸν ἐξουσίαζον οἱ Πορτογάλλοι τὴν νῆσον Ὀρμυς¹), τὴν ὁποίαν ἐκυρίευσαν κατὰ τὸ 1507 ἐπροξένησαν ἐν διάμεσον ἐμπόριον ζωηρὸν, τῷ ὁποίῳ εἰς κλῶνος ἦτον τὸ Περσικόν. Οἱ Ἄγγλοι διώξαντες αὐτὸς ἐκεῖθεν ἐμβῆκαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ ἐμπόριον ἀντὶ τῶν Πορτογάλων, ἀφ' ἧ πρότερον ἀπὸ τῆ 1550 ἕως τῆ 1615 ἐδοκίμασαν πεντάκις ματαίως νὰ συστήσωσιν ἐν ἐμπόριον διὰ τῆς Ῥωσσίας εἰς τὴν Περσίαν, τὸ ὁποῖον τότε δέβαια ἔπρεπε νὰ διαβαίνη διὰ τῆ Ἀρχαγγέλου. Μετὰ δὲ τὴν κυρίευσιν τῆς Ὀρμυς ἠδύνατο νὰ παραιτήσωσιν αὐτὸν τὸν σκοπὸν, ἐπειδὴ συμφωνήσαντες ἔλαβον παρὰ τῆ Σιαχ τῆς Περσίας, εἰς τὸν ὁποῖον παρέδωκαν τὴν Ὀρμυς, μεγάλα προνόμια, καὶ πρὸς τέτοις τὸ ἡμισυ τῆ τελωνίᾳ.

Κατὰ τὸ 1741 ἔτος ἐδοκίμασεν ἐκ νέου ἡ Ῥωσικὴ συντροφία τὸν δρόμον αὐτόν. τὸ πρᾶγμα ἐδοκίμησε κάλλιστα, ἐπειδὴ τὸ ἐμπόριον ἠδύνατο τότε νὰ ἐνεργῆται διὰ τῆς Πετροπόλεως, καὶ ἔτω τὸ Περσικὸν μετάξιον νὰ φέρηται εἰς τὴν Ἀγγλίαν εὐθηνότερον, παρὰ ὅπως ἠμπορεῖ νὰ τὸ φέρῃ ἡ Ἰνδικὴ Συντροφία²), ἢ τις ἐκ τῆς ἡραντιάθῃ κατὰ ὅλλα εἰς αὐτὸ τὸ ἐμπόριον. Ὅτε δὲ μετ' ὀλίγον καιρὸν, μετὰ τὸν φόρον τῆ Ρελῆ Χὰν ἡ Περσία κατήντησεν εἰς θύρουβον, ἐκ τῆ ὁποῖα μόλις πρὸ ὀλίγων χρόνων ἠλευθερώθη κατὰ μέρος, ὅλα αὐτὰ πάλιν κατεσφράφησαν.

Πρὸς

¹) Ὀρμυς νῆσος μικρὰ τῆς Ἀσίας, ὅπου συνέρχονται ὁ Περσικὸς κόλπος καὶ ἡ Ἀραβικὴ θάλασσα, ἀνήκει εἰς τὴν Περσικὴν ἐπαρχίαν Κερμάν. Ἡ ὀχυρωμένη Πόλις Ὀρμυς ἔχει καλὸν λιμένα. οἱ Πορτογάλλοι τὴν ἐπῆραν κατὰ τὸ 1507 παρὰ τῆ βασιλέως τῆς, καὶ τὴν κατέστησαν καθέδραν τῆ ἐμπορίας τῶν, τὸ ὁποῖον δι' αὐτὸς μὲν ἦτον ἐπικερδὲς, διὰ δὲ τῆς γείτονας Πέρσας ὀχληρὸν. διὰ τῆτο ὁ Βασιλεὺς τῆς Περσίας Σιαχ Ἀμπάς, διὰ βοήθειαν πλοίων ἐμπορικῶν τῶν Ἀγγλων, ἐπολέμησε τὴν Ὀρμυς, καὶ τῷ 1622 κινῶσας αὐτὴν τὴν ἐρήμωσεν. Ἐκτοτε οἱ Πέρσαι ἔκτισαν νέαν Πόλιν μὲ πλεῖον ἢ 4000 οἴκους. Τὸ ἐμπόριον εἶναι εἰσίτι διὰ τὸν λιμένα πολλὰ μέγαλον, γινόμενον μὲ πολυτίμους λίθους καὶ μαργαρίτας καὶ ἄρσενια ἢ καῦσις ὅμοιος εἶναι τὸσον σφοδρὰ, οἷσε οἱ κάτοικοι δεῖν νὰ δροσισθῶσιν, ἐμβαίνουσιν εἰς τὸ νερὸν καθέκαστην ὥρας τινὰς, ἔχοντες ἐπ' αὐτῷ ἰδιαιτέρως θαλάμους εἰς τῆς οἴκους τῶν.

²) Ἡ Ἰνδικὴ συντροφία τῆς Ἀγγλίας συνέστη κατὰ τὸ 1583 ἔτος.

Πρὸς τέτοις ἐδοκίμασε καὶ ὁ Δεξ τῆ Χολλεσέϊν Φριδερίκος ὁ Γ, διὰ τῆς γνωστῆς περιγεγραμμένης ὁδοπορίας ὑπὸ τῆ Ὀλεαρίσ τοιῦτον τι ἐπιχείρημα. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ Σβερκία τότε ἐξασίαζεν ἀκόμη τὴν Ἰγγερμανλανδίαν, ἠναγκάζετο νὰ συμφωνήσῃ καὶ μετ' αὐτῆς.

Ἔως τὸσον εἶναι βέβαιον, ὅτι ὁ δρόμος αὐτὸς ¹) εἶναι διὰ τὸ μέγα ἐμπόριον ὁ φυσικώτατος, καὶ δι' αὐτῆ ἠμπορεῖ νὰ ἀνοιχθῆ πάλιν ἐν παλαιὸν ἐμπόριον τὸ ὁποῖον κατὰ τὰς μεσαιῶς χρόνος ²), δι' αὐτῆ τῆ δρόμου ἐφθάσεν ἕως εἰς τὰς Ἰνδίας, καὶ τελέχισον δύνανται δι' αὐτῆ νὰ μετακομισθῶσιν εἰς τὴν Εὐρώπην τὰ προϊόντα καὶ αἱ πραγματεῖαι τῆς βορείης Περσίας, ἣ τις ἀπέχει παρὰ πολὺ ἀπὸ Χαμζοῦ καὶ Μπασσοράτο. Τέτο ἀνήκει εἰς τὰ μεγάλα σχέδια (πλάνας) τῆς Ρωσικῆς Μοναρχίας ἀπὸ τὸν καιρὸν Πέτρος τῆ Α, καὶ αὐτὸ τὸ σχέδιον ἠδύνατο τώρα νὰ ἔλθῃ εἰς ἐκβασιν τὸσον εὐκολώτερον, ἐπειδὴ ἡ Ρωσσία εἰς τὸν τελευταῖον τεχνικὸν πόλεμον ³) ἀπέκτησεν ἐντελῶς τὸν ἐλεύθερον πλῆν εἰς τὸν Εὐξείνον πόρτον.

Σημειωτέον δὲ ἐν κεφαλαίῳ, ὅτι τὸ ἐμπόριον τῆς Περσίας ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ, καθὼς καὶ καθ' ὅλην τὴν ἀνατολήν (Λεβάντε) πάσχει μεγάλας δυσκολίας, διὰ τὰς βαρεῖς τόκους καὶ δι' ἔλλειψιν καμπιαλικῆς ἐμπορίας. Ὁ Ταβερνιέρ περιέγραψεν αὐτὰς τὰς δυσκολίας ἐν τῷ Α' τόμῳ, Βιβ. ε'. Κεφ. κγ'.

Τὸ γαλλικὸν ἐμπόριον εἰς τὴν Περσίαν, διὰ τὰς ἐπαναστάσεις, δὲν ἠμπορεσε ποτὲ νὰ λάβῃ καλὴν προόδον, μετ' τὴν ἐδικὴν των Ἰνδικῆν συντροφίαν. Κατὰ τὸ 1715 ἔτος, τὸν τελευταῖον χρόνον τῆς ζωῆς Λεδοβίκα τῆ ΙΔ' ἦλθεν εἰς Φερσαύλλ ⁴) εἰς, ἕως ὀνομαζόμενος περσικὸς πρέσβυς, καὶ ἔλαβεν ἐντυχίαν (ἀσθιέντζαν) μετ' πολλὴν λαμπρότητα. κατὰ τὴν εὐκαιρίαν

A 2

¹) Διὰ τῆς Ρωσσίας εἰς τὴν Περσίαν καὶ Ἰνδίαν.

²) Κατὰ τὸν 11^{ον} καὶ 15^{ον} αἰῶνα ἐπλ.

³) Τὸν κατὰ τὸ 1787 ἀρξάμενον καὶ τοῦ 1791 καταπαύσαντα διὰ τῆς ἐν Ἰασσίῳ κλινοθείσης εἰρήνης.

⁴) Versailles Πόλις τῆς Γαλλίας πλησίον τῆς Παρισίου μετ' λαμπρὰ βασιλικὰ Παλάτια, ὅπου ἐκατοίκουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ Βασιλεῖς τῆς Γαλλίας πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως.

ρίαν αὐτὴν εἶχον μεγάλας ἐλπίδας διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆ εἰς τὴν Περσίαν ἐμπορίας. Ὅμως εὐθὺς ἐγένετο ἄφαντος, καὶ ἀπεδείχθη ἔπειτα ἐντελῶς, ὅτι ἦτον ἀπαταιῶν.

Οἱ Ὀλλανδοὶ ἐμβῆκαν ἔπειτα εἰς τὸ περσικὸν ἐμπόριον, μετὰ τὴν ἀνθίστασιν τῶν Ἀγγλῶν, καὶ ἐξαιρέτως διὰ μιᾶς ἐμπορικῆς συνθήκης ἀπὸ τῆ 1652, ἐσυμφώνησαν τὴν ἐλευθέραν εἰσαγωγὴν πραγμάτων εἰς τὴν Περσίαν, ποσότητος ἐνὸς μιλιοῦ. δι' αὐτὰς ὅμως ὑπεχρεώθησαν, νὰ δέχονται κατ' ἔτος 600 δέματα (μπάλλας) μετάξιον, μετὰ διωρισμένην τιμὴν. Ἀπεδείχθη δὲ ἔπειτα σαφές, ὅτι οἱ Ὀλλανδοὶ, οἵτινες ἄλλοτε εἶναι εἰς τὸ ἐμπόριον ἀγγίνοες, ἐδῶ ἐζημιώθησαν πολλὰ, διὸ κατ' ὀλίγον παρητήθησαν ἀπὸ ὅλα, ὥστε τὸ δι' ἐκεῖ ἐμπόριόν των μόλις συνεποσῆτο ὑπὲρ τὰ 100000 φορτίνια. Δὲν εἶναι ἀληθὲς τὸ ὑπὸ τῆ Σαβαρῆ λεγόμενον ἐν τῷ ἐμπορικῷ αὐτῆ λεξικῷ, ὅτι οἱ Ὀλλανδοὶ ἐπέμπον ἐκεῖσε δέκα πλοῖα μετὰ φορτίον τριῶν ἕως τεσσάρων μιλλιονίων.

Ἐμπόριον τῆς Ἀραβίας.

Ἀπὸ τὸ ἐμπόριον τὸν παλαιὸν καιρὸν ἐσάθη πολλὰ σημαντικόν. Τῷ 1702 ἔτει, ὅτε κατεσάθησαν οἱ Πορτογάλλοι εἰς τὸ ἀνατολικὸν τῆς Ἀσίας, οἱ Ἀραβες εἶχον κυριεύσει αὐτὰ τὰ παραθαλάσσια, καὶ εἶχον ἐκεῖ πολλὰ ἐμπορικὰ καταστήματα (Etablissements), τὰ ὅποια ὅμως τὰ ἐπῆραν ἀπ' αὐτῶν οἱ Πορτογάλλοι. Τὸ ἐμπόριον αὐτὸ ἀκόμη καὶ τώρα εἶναι πολλὰ μέγαλον. καὶ ἡ ζυγοσταθμία (Balance) αὐτῆ εἶναι διὰ τὸν τόπον πολλὰ ἐπικερδής. εἰσέτι ἀδιακόπως ὑπάγει κατ' ἔτος δι' ἐκεῖ ἐν πλοῖον ἀπὸ Σεξ μετὰ φορτίον ἡμίσεως μιλλισνίς τάληρων. Κατὰ τὴν παράδοσιν τῆ Σαβαρῆ, ἐν γένει εὐρίσκονται ἐκεῖ τὰ εὐρωπαϊκὰ βασιλικὰ τάληρα, καὶ τὰ Ὀλλανδικὰ καὶ βενετικὰ νομίσματα εἰς τοσούτον πλῆθος, ὥστε τῆτο μόνον εἶναι ἰκανὴ ἀπόδειξις, πόσον κερδίζει αὐτὸ τὸ ἔθνος μετὰ ζημίαν τῶν εὐρωπαϊκῶν ἔθνων.

Ἐπειδὴ ἡ λεγομένη Εὐδαίμων Ἀραβία ἠλευθερώθη κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Ἰνδιαν, τὸ ἐμπό-

ρι-

φρόν της ἔλαβε μεγάλην αὐξήσιν. προσετέθη δὲ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς παρῶσης ἑκατονταετηρίδος τὸ κατ' εὐθείαν ἐμπόριον μετὰ τὰς εὐρωπαϊκὰς Πολιτείας (Στάτα), τὸ ὁποῖον ἐκίνησαν κατὰ πρῶτον πραγματευταί τινες Γάλλοι ἀπὸ τὸ Σάντ Μάλο ¹). Ἐπειτα κατέστη μονοπώλιον τῆς Γαλλικῆς συντροφίας τῶν Ἰνδιῶν, καὶ πρὸς χάριν αὐτῆς ἐμποδίσθη ὁ καφφὲς τῆς Ἀμερικῆς τῷ 1732 διὰ προσαγῆς βασιλικῆς, καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν Γαλλίαν, ἕως ὅτε ἡ αὐτὴ μετὰ 4 ἔτη ἔλαβε καλλίτερα μέτρα. οἱ Τῆρκοι ἕως τότε ἔβλεπον αὐτὸ τὸ ἐμπόριον μετὰ μεγάλην δυσαρέσκειαν, καὶ κατὰ τὸ 1712 ἦλθεν εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐκ μέρους των μία πρεσβεία, διὰ νὰ ἐμποδίσωσιν αὐτὸ τὸ ἐμπόριον, ἐπειδὴ ὁ καφφὲς τῆς Μόχας (Γεμὲν), ἐξ αἰτίας τῶν Γάλλων εἶχε φθάσει εἰς μεγάλην τιμὴν. πλὴν οἱ Ἀραβες δὲν ἐδέχθησαν αὐτὸ τὸ πρόβλημα. Μετὰ ταῦτα ὅμως οἱ Γάλλοι ἔκαμαν τὸν ἐδικόν των καφφὲν τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὴν Τερκικὴν ἐπικράτειαν τόσον εὐάρεστον, ὥστε αὐτὸ φέρει μεγάλην ὠφέλειαν εἰς τὴν Γαλλικὴν ζυγοσαθμίαν τῆς ἐμπορίας, καὶ ἕως εἰς αὐτὴν τὴν Ἀραβίαν καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον ἔμαθον νὰ ἀναμιγνύωσι τὸν καφφὲν τῆς Γεμὲν μετὰ τὸν τῆς νήσου Βερβόν ²), τῆ ὁποῖα τὰ κερκία παρομοιάζουσι. Τώρα τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀραβίας εἶναι σχεδὸν ὅλον διάμεσον ἐμπόριον μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν τῆς ἀνατολῆς. Οἱ δὲ Εὐρωπαῖοι καθολικῶς δὲν κάμνουσι μετὰ αὐτὸς πολλὰ συναλλάγματα.

Ἐμπόριον τῆς ἀνατολικῆς Ἰνδίας.

Ἡ ἀνατολικὴ Ἰνδία πάντοτε ἐπλετίσθη ἐκ ζημίας τῶν Εὐρωπαϊῶν, ἡ δὲ αἰτία εἶναι πολλὰ εὐληπτος. Διότι ὁ τόπος τῆ ὁποῖα ἡ γῆ εἰς ὅλες τὰς καιρὰς εἶναι ἐξ ἴσου καρποφόρος, τρέφει τὰς κατοίκους τὴν εὐκολώτερον, παρὰ οἱ βόρειοι τόποι, ὅθεν καὶ ἡ τιμὴ ὅλων τῶν ἐργασιῶν εἶναι πολὺ κατωτέρα. Πρὸς τέτοις ἡ Ἰνδία,

¹) Σάντ Μάλο Πόλις τῆς Γαλλίας ἐν τῇ Βρετάνῃ παραθαλάσσιος, ἐπὶ τινος νήσου κειμένη.

²) Βερβόν (Bourbon, Mascaregne, S. Apollonia) νῆσος τῆς Αἰθιοπικῆς θαλάσσης πλησίον τῆς νήσου Μαδαγασκάρη πρὸς ἀνατολὰς, ἀνήκεσα τοῖς Γάλλοις.

δία, ἐξαιρουμένων τῶν καιρῶν ἡμῶν, ἔπαλαι ὀλιγώτερον κατεταράχθη ὑπὸ πολέμων, παρὰ ἢ Ἐνρώπῃ. Διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν, καὶ διὰ τὴν καλὴν γῆν αὐτῆς σπανίως ὑπέφερον ἢ Ἰνδία μεγάλας σιτοδείας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐπιβλαβέσονται εἰς τὰ ἐργόχειρα.

Καὶ εἰς τὸν καιρὸν ἀκόμη τῶν Ῥωμαίων ἐνεργεῖτο ἐμπόριον διὰ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν Ἰνδίαν μὲ περίπε 120 πλοῖα, τὸ ὁποῖον τὸς ἐξέρει κατ' ἔτος ἕως 5 μιλλιόνια τοῦ ἡμετέρου νομίσματος, ὡς διηγεῖται ὁ Πλίνιος, Βιβ. 5. κεφ. κγ'. Αὕτη ἦτον ἀναμφιβόλως ἡ αἰτία τῆς ὀλιγοσύνου τῆ ἀργύρου παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, οἵτινες φαίνεται ἐπαρκακινίσθησαν ἐκ τῆς, κατὰ τὴν τρίτην ἑκατονταετηρίδα μετὰ τὴν τῆ Χριστοῦ γέννησιν, ἡ χαράξωσι τὰ νομίσματα τῶν εἰς τοσαύτην ποταπὴν ποιότητα (ἀγίαρ). Πρῶτερον ἐπραγματεύοντο ἐκεῖσε (εἰς τὴν Ἰνδίαν) τὸ πολὺ μὲ 20 πλοῖα κατ' ἔτος, ἴσως αὐτὸ ἐμπεριείχετο εἰς τὰ 5 μιλλιόνια, τὰ ὁποῖα ἐπλήρωνεν ἢ Ῥώμη εἰς τὴν Ἀραβίαν διὰ τὰς πραγματείας τῆς. Διὰ τῆτο ὁ Λύγξος ἐπεχειρίσθη νὰ κυριεύσῃ τὴν Ἀραβίαν. Ὁ στρατηγὸς τε ὅμως ἦτον ἀτυχὴς ἀπὸ τῆς ἰδίας Ῥωμαῖνος εὐδεις ἐφθάσε βαθέως εἰς τὴν Ἰνδίαν. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆ Ἀυτοκράτορος Κλαυδία εἰς ἀπελεύθερος Ῥωμαῖνος ἀπώσθη ὑπὸ τῶν ἀνέμων ἕως εἰς τὴν γῆσον Κεῦλόν, ἢ τις ὠνομάζετο τότε Ταπροβάνη¹), καὶ ἔφερον ἐκεῖθεν μίαν πρεσβείαν μεθ' ἑαυτῶ, δι' ἧς ἔμαθεν, ὅτι καὶ τότε ἦνθει κατὰ πολὺ τὸ θαλάσσιον ἐμπόριον τῶν Ἰνδιῶν, καὶ ὅτι ἐκεῖθεν ἐπλεον ἕως εἰς τὴν Κίναν.

Μὲ

¹) Κεῦλόν, Σελάν-δισ, ἢ Σεϊλάν, νῆσος τῆς Ἰνδίας πλησίον τῆ παραθαλασσίῳ τῆ Κορομάνδελ, ἀπὸ τῆ ὁποῖα χωρίζεται διὰ τινος πορθμῆ. τὸ μέγεθός τῆς εἶναι 1730 τετραγωνικὰ μίλια, τὰ προϊόντα αὐτῆς εἶναι, ὄριζον, οἶνος, σῦκα, ῥόδια, ζαχαροκύλαμος, μέλι, ἀριόκαρπος, κερφές, κάρνα κάρνα, μάννα, ταμπάκος, πέπερι, καρδάμομον, ζγγίβερι καὶ ἄλλα ἀρωματικά, ἐξαιρέτως δὲ κιννάμομον (κανέλα), τῆ ὁποῖα ἢ κριωτήρα πατρὶς εἶναι ἢ νῆσος αὕτη, ἐπὶ εὐρίσκονται ἐν αὐτῇ ἄγρια δένδρα καρίων ἀρωματικῶν, ἔβενος, χρυσίον, ἀργύριον, σίδηρος, μωργαρίται, πολύτιμοι λίθοι κ.τ.λ.

Μὲ τὸν ἑβδόμου αἰῶνα, ἡ κακὴ κατάστασις τῆς Ῥωμαϊκῆ βασιλείας, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἡ κυρίως τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν, ἔδωκε τέλος εἰς αὐτὸ τὸ ἐμπόριον. Ἀλλὰ ταχέως ἔγινε φρονημώτερον αὐτὸ τὸ γένος, καὶ κατὰ τὴν ια' ἑκατονταετηρίδα εἰρίσκομεν αὐτὸ τὸ ἐμπόριον πάλιν εἰς κίνησιν. Τότε ὁμοῦ οἱ χριστιανοὶ, ἔξαιρέτως δὲ οἱ Ἑνετοὶ ἐχρώσαντο νὰ ζητῶσι τὴν ἄδειαν παρὰ τῆς Πάπας, διὰ νὰ πλέωσι πρὸς τὰς ἀπείρους.

Κατὰ τὸ 1242, ὅτε οἱ Μамελῶκοι ἐκυρίευσαν τὴν Αἴγυπτον ἔγινε πολλὰ καλλίτερον, καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, ἢ τις πάντοτε ἐξέπιπτεν ἐν τῷ εἰς περισσοτέραν πτωχείαν, αὐτὸ ἦτον τὸ ἐπισημότερον, μάλιστα σχεδὸν τὸ μόνον ἐνεργούμενον ἐμπόριον.

Ἐκτὸς τῆς Βενετίας καὶ τῆς Γέννας ἔλαβον μετοχὴν τινα εἰς αὐτὸ τὸ ἐμπόριον ἐτι καὶ ἡ Μαρσιλλία καὶ ἡ Μαϊόρκα. Ἐν τῇ Ἰνδία ἐνεργεῖτο ὅλον σχεδὸν τὸ ἐμπόριον διὰ τῶν Ἀράβων, οἱ τινες τότε ἐλέγοντο Μόροι (Μαῦροι). Καὶ οἱ Πορτογάλλοι ὁμοῦ εἶχον εἰσχωρήσει πάλιν ταχῶς, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν Καντὸν ¹), καὶ εἰς τὰς Μολύκας νῆσους ²). εἶναι πιθανὸν ὅτι εἶχον εὖρει ἐτι δύο ὁδοὺς δι' αὐτὸ τὸ ἐμπόριον, ἀφ' ἧς αἱ τῆς Αἰγύπτου κατέστησαν ἐπικίνδυνοι. Ἐξ αὐτῶν τῶν ὁδῶν, ἡ μὲν μία εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν καὶ ἄχρι τῆδε ἐνίοτε πορεύονται, διὰ τῆς Περσικῆς κόλπου εἰς τὸ Χαλέπ. Ἡ δὲ ἑτέρα ὁδὸς ἐπήγαγεν ἀνω τῆς ποταμῆς Γάγγης, ἕως τῶν ποταμῶν τῶν ῥεόντων πλησίον τῆς Κασπίας θα-

¹) Καντὸν (Qnsan-heu, Quan-tschu καὶ κοινῶς Canton) ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς ἐπαρχίας τῆς Κίνας Quantung, καὶ ἡ μόνη ἐμπορικὴ ἀγορὰ, ἢ τις εἶναι ἐλευθέρη διὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς, τῆς πραγματευομένης εἰς τὴν Κίνα. Ἡ πόλις κεῖται παρὰ τὸν Ποταμὸν Τάχου ἢ Τίγρον καὶ περιέχει περί πρὸ 150000 κατοίκους, ἐξ ὧν τὸ ἡμισυ μέρος κατοικεῖ εἰς πλοιάρια (βάρκας) καὶ σχηματίζει μίαν πλέυσαν πόλιν.

²) Αἱ Μολύκαι νῆσοι ἐν τῇ Ἰνδία πλησίον τῆς Ἰσημεριῆς, διαίρονται εἰς μικρὰς καὶ μεγάλας· αἱ κυρίως Μολύκαι εἰσὶ: Τορνάτε, Τίδορ, Μοτιο, Μεχιάν καὶ Βαγιάν. αἱ μεγάλας, ἢ νεαὶ Μολύκαι εἰσὶ: Τζελέβετς, Γιλώλο, ἡ γῶρα τῶν Παπύων, Ἀμποῖνα, Βάνδα, Τίμορ, Ἰξοράμ καὶ γόρες, ἢ περὶ αὐτὰς θάλασσα λέγεται Ἀρχιπέλαγος τῶν Μολύκων.

θαλάσσης, καὶ ἐκεῖθεν πῆ μὲν διὰ ξηρᾶς, πῆ δὲ διὰ τῆς αὐ-
τῆς θαλάσσης.

Αὐτὰς τὰς δρόμους τὰς εἶχον ὁλοκλήρως εἰς τὴν ἐξουσίαν των
οἱ Γενεήνσιοι (Γενεβέζοι), καὶ ἦσαν κύριοι τῆς Τρίβης, τῆς ἀ-
ρχαίας τῶν ἐπισημοτέρων πόλεων ταύτης τῆς γερσονήσου ¹),
Οἱ λοιποὶ δύο δρόμοι ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἐξουσίαν
τῶν Ἑνετῶν.

Ἡ μεγάλη μεταβολή, τὴν ὁποίαν ἐπροξένησεν ἡ γενομένη
ὑπὸ τῶν Πορτογάλλων εὐρεσις τῆς κατ' εὐθείαν πλῆθι διὰ τὴν
Ἰνδίαν εἶναι γνωσῆ. Οἱ Πορτογάλλοι ἐφάνησαν πανταχῶς κυ-
ριευταί· μὲ αὐτὸ τὸ μέσον ὅμως δὲν ἀπέκτησαν τὸ ἐμπόριον
κατὰ τὸν ὁμοίον τρόπον. Εἰς τινὰ μέρη ἠναγκάσθησαν νὰ ἐν-
χαρισηθῶσιν εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσωσιν ἀπὸ τὸ ἐμπόριον αὐτὸ τὰ
λοιπὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης διὰ τῆς στρατιῶν καὶ διὰ τῶν ἐκεῖ
κατασηθεισῶν διοικήσεων (Faktorien). Ἐχρεώσαν ὅμως νὰ ἀρ-
σκωνται εἰς τὰς τιμὰς τῶν πραγμάτων, καθὼς μετεβάλλοντο
ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν.

Εἰς ἄλλας τόπους ἴσχυσαν νὰ ἀρπάσωσι πᾶσαν ἐξουσίαν εἰς
τοσῶτον βαθμὸν, ὥστε διώρισαν τιμὰς εἰς τὰ προϊόντα καὶ εἰς
τὰ ἐργόχειρα, κατὰ τὴν θέλησίν των. Πολὺ χεῖρον συνέβη εἰς
τὰς νήσους Μολέκας, τὰς ὁποίας κατεκράτησαν πολλὰ πρόωγμα,
διότι τρόντι καὶ τὰ Προϊόντα αὐτῶν τῶν νήσων εἰς τὴν τότε
ἀγάπην τῶν ἀρωματικῶν ἦσαν τὰ βασικότερα εἰς πᾶσαν τὴν Ἰν-
δίαν. Ἡ Ἰσπανία φθονῶσα αὐτὰς διὰ τὰ ἀποκτήματά των, ἐ-
ζήτησε κατὰ τὸ 1520 νὰ τὰ ἀρπάσῃ ἀπὸ αὐτὰς, διὰ τῆς γνωστῆ Μα-
γελάνης. Αὐτὸς ὅμως ἐπρονεύθη εἰς τὰς Φιλιππικὰς νήσους, καὶ
ἡ ἐξαποσολὴ ἔμεινεν ἀκαρπός.

Μετὰ ταῦτα ἐφάνη δεύτερος εὖλος Ἰσπανικὸς, καὶ εἴλκυσεν
εἰς τὸ μέρος τὸς τινὰς τῶν βασιλέων τῶν Μολέκων, διασφραγισμέ-
τους ὄντας πρὸς τὰς Πορτογάλλους. Τέλος πάντων τῷ 1521 ἐγέν-
ετο συμβιβασμὸς, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ Ἀυτοκράτωρ Κάρολος
ὁ Ε' ἰδανείσθη κατὰ τὸ φαινόμενον ἀπὸ τὴν Πορτογαλίαν
ποσά-

¹) Ἰσως τῆς Κερμαίας.

ποσότητα τινὰ χρημάτων, καὶ ἔδωκε δι' αὐτὰ ὑποθήκην τῆς Μολέκας. Ἐν ἔτει 1581 ἦλθον αὐτὰ τὰ νησία ὅμῃ μὲ αὐτὸν τὸν θρόνον τῆς Πορτογαλίας εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Ἰσπανίας. Οἱ Ἰσπανοὶ ὅμως δὲν ἦσαν ἱκανοὶ νὰ ὑπερασπισθῶσι τὰ ἐκτεταμένα ἀποκτήματα τῶν Πορτογάλων, ἐναντίον τῶν Ὀλλανδῶν, οἳ τινες κατ' ἀρχὰς τῆς δεκάτης ἐβδόμης ἑκατονταετηρίδος κατεκάθισον ἐκεῖ. Αἱ Μολέκαι ἐκυριεύθησαν ὑπ' αὐτῶν κατ' ὀλίγον μὲ τὴν καλὴν θέλησιν τῶν ἐγκατοίκων, καὶ τελευταῖον ἐδιώχθησαν ἐκεῖθεν οἱ Πορτογάλλοι βιαίως. Ἀπὸ τῆ 1600 ἕως τῆ 1641 ἔχασαν οἱ Πορτογάλλοι τὸ ἡμισυ σχεδὸν τῶν ἐν τῇ Ἰνδία κατασημάτων αὐτῶν, καὶ τελευταῖον καὶ τὴν Μαλάκκαν¹). Ἐλευθερωθεῖσα δὲ ἡ Πορτογαλλία ἀπὸ τῆν Ἰσπανίαν διὰ τῆ οἴκῃ Βραγάντζα ἔκαμε δεκαετῆ ἀνακωχὴν μετὰ τῆς Ὀλλανδίας, τὴν ὁποῖαν ὅμως ἠθέτησαν εἰς τὴν Ἰνδίαν οἱ Ὀλλανδοὶ, καὶ ἔπειτα ἕως τῆ 1663 ἐκυριεύσαν τὴν Κεϋλὸν, καὶ ὅλες τὰς λοιπὰς τόπας τῶν Πορτογάλων πλὴν τῆς Γόας²).

Μετὰ τῆτο ἀρχισαν καὶ τὰ λοιπὰ διὰ θαλάσσης ἐμπορευόμενα ἔθνη νὰ καθιστάνωνται ἐκεῖ, ἐξ ὧν μόνη ἡ Σβεκία δὲν ἔχει ἐκεῖ ἴδιον κτῆμα καὶ γῆν.

Ἐδῶ ἀρμόζει νὰ παρασῆσωμεν γενικῶς τὴν πρὸ τῆ παρόντος πολέμου κατάστασιν τῆ Ἰνδικῆ ἐμπορίας³). Αὐτὸ εἶναι :

Α. Ἐμπόριον ἀποκλειστικόν⁴) εἰς τόπας ὑποταχθέντας. Τῆτο τὸ ἔχουσι κυρίως οἱ Ὀλλανδοὶ μόνοι, καὶ μάλιστα μόνον διὰ τὰς ἀρωματοφόρους νήσους, καὶ διὰ τὴν Κεϋλὸν. ἐκεῖναι εἰσὶ πολὺ ἐκτεταμέναι, καὶ δὲν δύνανται νὰ τὰς κρατήσωσι κατὰ τὸ

B

δέον.

¹) Μαλάκκα Χερσονήσος τῆς Ἰνδίας πέραν τῆ Γάγγη, νῦν ἐξουσιάζεται τὸ ἐκεῖ ἐμπόριον καὶ ἡ πόλις Μαλάκκα ὑπὸ τῶν Ὀλλανδῶν.

²) Γόα πόλις ὄχθηρὰ ἐπὶ τῆ δυτικῆ παραθαλασσίῃ τῆ Δεκάν, ἐν τῇ χερσονήσῳ τῆς Ἰνδίας ἰδῶθεν τῆ Γάγγη ἐπί τινος μικρῆ νησίῃ, τὸ ὅποιον σχηματίζεται ἀπὸ δύο βραχίονας τῆς θαλάσσης. εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις τῶν ἐν τῇ Ἰνδία ἀποκτημάτων τῶν Πορτογάλων, καθέδρα τῆ Διοικητῆ καὶ ἐνὸς Ἀρχιεπισκόπου.

³) Δηλαδή πρὸ τῆ 1801 ἔτους.

⁴) Ἀποκλειστικὸν ἐμπόριον λέγεται ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἐνεργεῖ ἔθνος τι ἰδίως, καὶ ἀποκλείει πᾶν ἄλλο ἔθνος ἀπ' αὐτῆ,

δέον. Διὰ τῆτο φθονῶντες ἢ φοβέμενοι, μήπως τὰ ἐξοισιάσω-
 σιν ἄλλα ἔθνη, ἐξευρίζωσαν ὅλα τὰ ἀρωματικὰ φυτὰ καὶ δέν-
 δρα, ὡς μόνον εἰς τὴν Βάνδαν συγχωρῶσι νὰ φυτεύωνται τὰ
 μωσχοκάρνα, εἰς δὲ τὴν Ἀμποϊναν μόνον τὰ καρυόφυλλα
 (γαρόφαλα). πρὸς τέτοις οἱ κάτοικοι δὲν ἔχουσι τὴν ἄδειαν νὰ
 ἐργάζωνται ἐργόχειρόν τι διὰ τὸν ἑαυτὸν των, καὶ αὐτὰ τὰ ὀ-
 λίγα χρήματα, τὰ ὁποῖα λαμβάνουσι διὰ τὰ ἀρώματά των εἰσρέουσι
 πάλιν εἰς τὴν Συντροφίαν δι' ἄλλας πραγματείας τῆς Ἰνδίας,
 καὶ διὰ ζωτροφίαν. Πρῶτερον ἦσαν ἡ Βάνδα καὶ ἡ Ἀμποϊ-
 να ἐκεῖνο ὅπερ ἦσαν ἡ Βενετία καὶ ἡ Γένουα διὰ τὴν Εὐρώπην.
 Ἡ ἀπόκτησις ὁμως αὐτῶν τῶν νήσων δὲν ἦτον εἰς τὰς Ὀλλαν-
 δὰς ποτὲ ἀσφαλὲς. Οἱ Πορτογάλλοι ἠγωνίσθησαν δι' ἐνὸς δεκα-
 πενταετῆς πολέμου ἀπὸ τῆ 1688 ἕως τῆ 1703 νὰ καθυποτάξωσιν
 εἰς τὴν ἐξοισίαν των τὴν νῆσον Μακάο ¹⁾, καὶ ἐκράτησαν ἐ-
 π' αὐτῆς μέρος τι. Κατὰ τὸ 1768, ὅτε ὁ Βεγγαινβίλλ, διέπλεεν
 αὐτὰς τὰς τόπας ²⁾, Ἡ μεγάλη νῆσος Χαράμ εἶχεν ἀποτινάξῃ
 τὸν ζυγὸν τῶν Ὀλλανδῶν, ἐπειδὴ δὲν ἠθέλων οἱ κάτοικοι νὰ ἀφί-
 σωσι νὰ ἐκρῖζωθῶσιν εἰς τὸν τόπον των τὰ τελευταῖα ἀρωμα-
 τικὰ φυτὰ. Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐφάνησαν εἰς αὐτὰς τὰς
 νῆσους καὶ Ἀγγλικὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἐμβάντα εἰς τὴν Βαταβίαν ³⁾
 ἐδείκνυον σημεῖα (πρόβας) ἀπὸ τὰ ἐκεῖ ἀγορασμένα ἀρωματικά.
 Ἐκτοτε λέγεται, ὅτι μετεκομίσθησαν εἰς τὴν Γαλλικὴν νῆσον ⁴⁾
 ἐκ τῶν ἀρωματικῶν φυτῶν καὶ ἐτελεσφόρησαν.

Οἱ Ὀλλανδοὶ ἐπῆραν παρὰ τῶν Πορτογάλλων τὴν νῆσον
 Κεϋ-

- ¹⁾ Μακάο (Macao) νῆσος τῆς Κίνας, ἐφ' ἧς ἡ ὁμώνυμος περίφημος
 ἐμπορικὴ πόλις πλησίον τῆς Καντόν, ἐνθα ἔχουσιν οἱ Πορτογάλλοι
 ἐν περιορισμένον κατάστημα ἐμπορικόν (Etablissement).
- ²⁾ Ὁ Βεγγαινβίλλ Γάλλος ἤρξατο τὸν περίγειον πλῆν αὐτῆ τῆς (1766).
- ³⁾ Βαταβία πόλις μεγάλη τῶν Ὀλλανδοῶν ἐν τῇ Ἰνδία ἐπὶ τὸ βόρειον
 παραθαλάσσιον τῆς νῆσου Ἰάβας, ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κατοικεῖ τὸ
 Ὀλλανδικὸν βουλευτήριον τῆς Ἰνδίας, καὶ ὁ γενικὸς Διοικητής.
- ⁴⁾ Ἡ Γαλλικὴ νῆσος Isle de franco καλυμένη, κεῖται πλησίον τῆς
 Μαδαγασκάρ, τὰ προϊόντα αὐτῆς εἶναι, κόκκοι, ὄραϊοι ψιττακοί,
 μεγάλαι γελῶναι καὶ ὄραϊος ἔβαινος (ἀμπανόξι), ὅς τις γίνεται
 τόσον πολὺς, ὡς δύνανται οἱ Γάλλοι νὰ προμηθεύωσι μὲ αὐτὸν
 πᾶσαν τὴν Εὐρώπην.

Κεῖλόν, μὲ τὰς ὁποῖας ἦσαν οἱ ἐγκάτοικοι πολλὰ δυσαρεστημέ-
νοι. Ὁ ζυγὸς ὅμως, τὸν ὁποῖον ἠναγκάζοντο νὰ βασιλεύσιν ὑπὸ
τὴν ἐξουσίαν τῶν Ὀλλανδῶν, δὲν ἦτον ἐλαφρότερος. Αἰτὴ ἢ
ὑποταγὴ κατέστη μᾶλλον σκληροτέρα, ὅτε ἐτόλμησαν νὰ ἀποσα-
τήσωσι κατὰ τῶν Ὀλλανδῶν.

Ἡ Σεμάτρα ¹⁾ ἐκυριεύθη κατὰ τινὰ ὅμοιον τρόπον ὑπὸ
τῶν Ὀλλανδῶν, κατὰ τὸ 1688 κατεσάθησαν οἱ Ἄγγλοι εἰς τι-
νάς ἐπαρχίας αὐτῆς τῆς νήσου, δι' ὧν ἀπήλαυσαν οἱ ἐγκάτοικοι
πλείονα ἐλευθερίαν.

Εἶναι κοινῶς γνωστὸν, πόσῃν πρόοδον ἔκαμαν ἤδη οἱ Ἄγγλοι
εἰς τὴν Ἰνδίαν. Αὐτοὶ κυριεύουσιν ἐκεῖ μεγάλη βασιλεία, καὶ ἡμ-
πορεῖ τις ἐν ἀληθείᾳ νὰ εἰπῇ περὶ αὐτῶν, ὅτι ἀφ' ὅτε ἐξήλει-
ψαν τὸν Τίπο Σαῖπ, εἶναι σχεδὸν ἀνεξάρτητοι κύριοι πασης
τῆς Ἰνδίας, καὶ ὅτι ἤρπασαν τὸ ἐκεῖ ἐμπόριον ὀλόκληρον.

Β.) Ἐμπόριον ἀποκλειστικὸν εἰς πολιτείας ὅλως ἀνεξαρτήτες.
Τότε τῷ ἐμπορίῳ τὸ μόνον παράδειγμα εἶναι τὸ εἰς Ἰαπωνίαν
ἐμπόριον τῶν Ὀλλανδῶν, τὸ ὁποῖον ἀπέκτησαν ἀπὸ τῆς 1641
ἔτις, μετὰ τὸν τέλειον διωγμὸν τῶν Πορτογάλων ἐξ αὐτῆς τῆς
ἐπικρατείας.

Ἡ Γαλλία εἶχε κατορθώσει νὰ ἀποκτήσῃ ἐν τοιαύτῳ ἀπο-
κλειστικὸν ἐμπόριον μὲ τὸ βασιλεῖον τῆς Σιάμ ²⁾, ὅτε κατὰ τὸ

B 2

1685

¹⁾ Σεμάτρα νήσος τῆς Ἰνδίας μεγάλη, κειμένη ὑπὸ τὴν γραμμὴν τῆς
Ἰσημερινῆς. ἀπὸ τὸ δυτικὸν μέρος πλησιάζει εἰς τὴν Μαλάκκαν
καὶ εἰς τὴν νήσον Βόρνεο, καὶ ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν ἀνωθεν τῆς
Ἰάβας, ἀπὸ τὴν ὑποῖαν χωρίζεται διὰ τινος Πορθμῆ Σύνδα ἢ Σόνδα
καλεσμένῃ ἔδω ἔχει ἢ τῶν Ἄγγλων Ἰνδικὴ συντροφία τὸ πρωτεῦον
ἐμπορικὸν κατὰστημα (Etablissement) καὶ διοίκησιν, ἣτις ἐξήρτη-
ται ἀμέσως ἐκ τῶν ἐν Λόνδρῳ 24 Διοικητῶν.

²⁾ Σιάμ ἢ Σιάγγ Βασιλεῖον ἐπὶ τῆς πέραν τῆς Γάγγε Ἰνδικῆς Χερσο-
νήσου, συνορίζεται πρὸς ἀνατολὰς εἰς τὴν Τεγκὶν, Κοχιγκίνα, καὶ
Καμπόυα, πρὸς νότον, εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὴν Μαλάκκαν,
πρὸς δυσμὰς, εἰς τὸ Πεγῶ, καὶ πρὸς βορρᾶν εἰς τὸ Λάος· τὰ προ-
ϊόντα τῆς τόπῃς εἶναι: χρυσίον, ἀργύριον, χαλκός, σίδηρος, μόλι-
βδος, ἐπιάλτος, ἐλέφαντες, δέρματα ζώων, γυμμιλάκ κ.τ.λ. Κατὰ
τὸν παρελθόντα αἰῶνα Γραικός τις ἔμπορος Κοινζάντιος Φαελλό-
νιος ἔλαβε τοσαύτην χώραν εἰς τὴν αἰλὴν τῆ Βασιλείᾳ τῆ Σιάμ,
ὥστε διὰ διαφόρων πανουργιῶν ἐγαντύσθη νὰ λάβῃ τὸν θρόνον, βο-

1685 ὁ Βασιλεὺς φρονῶν τὰ τῶν Γάλλων, καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν μεγαλάνων ἔγιναν χριστιανοί. Ἀμέσως ὅμως συνέβη ἐπανάστασις, ἣ τις κατέσβεψεν αὐτὴν τὴν ἐλπίδα.

Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἐπραγματεύθησαν οἱ Ὀλλανδοὶ ἕως τῆς 1685 μὲ μεγάλην ἐλευθερίαν. Ἐσελλον κατ' ἔτος ἐκεῖ ἕως 7 πλοῖα, τῶν ὁποίων τὸ φορτίον συνεποσέτο εἰς 6 Μιλλιόνια φιορίνια. Ἐκτοτε ὅμως τοῖς συγχωρεῖται νὰ σέλλωσιν ἐκεῖ μόνον δύο μεγάλα, ἢ τρία μεσαῖα πλοῖα, καὶ τὸ φορτίον αὐτῶν νὰ μὴ ὑπερβαίῃ τὰ 1,500,000 φιορίνια. Ἀπὸ δὲ τῆς 1715 τὸς περιώρισαν ἔτι πρὶσσότερον. Δὲν ἔχουσιν ἄδειαν νὰ πωλῶσι τὰς πραγματείας των δι' ὑπερθεματισμῶ (μεζατίς), ἀλλ' ὀφείλῃσι νὰ εὐχαρισῶνται εἰς τὸ νὰ διορίζηται ἡ τιμὴ των, ὑπὸ ἀνθρώπων τῆς ἐξουσίας.

Οἱ Ἰαπονοὶ περιώρισαν καὶ τὸς Κινέζους κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον, οἵτινες ἀπὸ τῆς 1714 ἐπιτρέπονται νὰ πραγματεύωνται μόνον εἰς τὴν πόλιν Ναγκαζάκη¹) καὶ κατ' ἔτος μόνον μὲ 50 πλοῖα, ἐν ᾧ πρὸ τῆς ἡδύνατο νὰ ἔρχωνται ἐκεῖ μὲ 70 πλοῖα.

Γ.) Ἐμπόριον μικτὸν καὶ ἐλεύθερον πάντων τῶν ἐθνῶν. Οἱ Εὐρωπαῖοι ἀναγκάζονται νὰ καθισῶσι κατὰ τινὰς Ἰνδικὰς Πολιτείας, μᾶλλον ἢ ἔλαττον ἐλευθέρως, ἐμπορικὰ καταστήματα πρὸς βοήθειαν τῆς ἐμπορίας των, καὶ κατὰ μέρος, ὄχυράματα. Αὐτὸ τὸ ἐμπόριον ἐνεργεῖται :

- 1) εἰς τὸ παραθαλάσσιον τῆς χερσονήσου ἐδώθεν τῆς Γάγγης.
- 2) εἰς τὴν Βεγγάλην²).
- 3) εἰς τὴν Κίναν.

Δ.

ἠθελε τῶν Γάλλων, ἐπισυνβιάσει δὲ ἐπαναστάσεως τῆ λαῦ, διὰ τὸν νεωστὶ εἰσαχθέντα χριστιανισμόν διὰ τῶν Ἰησοειτῶν, ὃ μὲν ἀσθενῆς Βασιλεὺς μὲ σφοῖματα ἀπεπνίγη, ὃ δὲ Γραικὸς ἐφρονεῦθη.

- 1) Ναγκαζάκη πόλις τῆς Ἰαπωνίας ἀνοικτὴ ἐπὶ τῆς νήσου Κισσίς μὲ λιμένα. Οἱ ἐκεῖ ἐρχόμενοι ξένοι ὀφείλῃσι νὰ διατρίδωσιν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ φυλάττονται μὲ μεγάλην προσοχὴν.
- 2) Βεγγάλη ἐπαρχία μεγάλη τῆς Ἰνδίας, ποτιζομένη ὑπὸ τῆς Ποταμῆς Γάγγης, τελευτᾷ τὸ πάλαι ὑπὸ τὸν μέγαν Μογὸλ καὶ διοικουμένη ἐφ' ἑνὸς Ναβῶβ ἢ ὑπὸ βασιλείας. Κατὰ τὸ 1765 ἐκυριεύθη ὑπὸ τῆς Ἰνδικῆς συντροφίας τῶν Ἀγγλων, καὶ νῦν εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν τυραννικὴν δεσποτείαν των..

Α. Ἐμπόριον διάμεσον ἐν αὐτῇ τῇ Ἰνδία ἀπὸ ἑνὸς ἔθνους πρὸς ἄλλο. Αὐτὸ τὸ ἔμπόριον τὸ ἐνεργεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αὐτῇ ἢ συντροφία τῆς Ἰνδίας.

Αἱ φιλιππικαὶ νῆσοι ἔχουσιν ὡσαύτως μέγα ἔμπόριον διάμεσον μετὰ ὅλας τὰς τόπους τῆς Ἰνδίας, κατ' ἐξοχὴν δὲ μετὰ τὰς Κινέζους οἵτινες διαβαίνουσιν ἐκεῖθεν, εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ προξενῶσι μεγάλην βλάβην εἰς τὴν πώλησιν τῶν πραγματειῶν τῆς Εὐρώπης.

Ἐν γένει δὲ περὶ τῆς ἐμπορίας τῆς Ἰνδίας τὸτο εἶναι ἀληθές καὶ τοῖς πᾶσι γνωστον, ὅτι αὐτὸ ἀποσερεῖ τὰς Εὐρωπαίους κατ' ἔτος ἀπὸ πολλὰ μιλλιόνια ἀργυρίων, τὰ ὅποια ἠμποροῦσιν αὐτοὶ νὰ τὰ κερδήσωσι κατὰ πάντα τρόπον ἀπὸ τῆς Ἀμερικής. Αἱ πολιτεῖαι ὅμως, αἱ ἐνεργῶσαι αὐτὸ τὸ ἔμπόριον, κερδαίνουσι μὲν ζημίαν τῶν μὴ δυναμένων, ἢ μὴ ἐπιτρεπομένων νὰ τὸ ἐνεργήσωσι.

Μῶλον τὸτο παρηγορέμεθα, ὅτι τὸ ἐν τῷ ἔμπορίῳ τῷ κέρδος τῆς Ἰνδίας μᾶλλον ἐλαττεῖται παρὰ αὐξάνει. Ἐπειδὴ ζημιῶνται πολλὰ, **Α.** εἰς τὸ ἐξόδευμα (πώλησιν) τῆς βαμπακίης, ἐξ αἰτίας τῆς βαμπακίης τῆς Ἀμερικής καὶ τῆς Μακεδονίας, καὶ **Β.** εἰς τὰ κατεσκευασμένα βαμπακένεια πανία (Cattunea), ἐξ ὅτων τὰ τῆς Εὐρώπης τυπωτήρια τῶν καττενίων (τζιτίων) ὑπερέβησαν τὰ τῆς Ἰνδίας καὶ τῆς Κίνας κατὰ τὰ σχέδια, τὴν νοσιμάδα καὶ τὴν διάρκειαν τινῶν χρωμάτων. **Γ.** Τὸ Ἰνδικὸν μετάξιον ἔρχεται τῶρα ὀλιγώτερον εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐξ ὅτων ἠύξησε παρ' ἡμῶν τόσον πολὺ ἢ οἰκονομία τῆς μεταξίης. **Δ.** Τὰ φαρμακικὰ φέρονται τῶρα ἐκεῖθεν ὡς ἔρμα (σαβέρα) τῆς πλοῖς. **Ε.** Ἡ πώλησις τῶν ἀρωματικῶν ἐλαττεῖται κατὰ πολλὰ εἰς τὴν Εὐρώπην, διὰ τὴν τῆς τρόπος τῆς ζῆν ἀλλοίωσιν, καὶ ἡ Ἀμερικὴ φέρει τῶρα τὰ πλείονα εἶδη τῶν ἀρωμάτων. Κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἠδύναντο ἀντ' αἰτῶν οἱ Εὐρωπαῖοι νὰ κἀμνωσι πολὺ κέρδος διὰ τῆς καταλλαγῆς τῆς ἀργυρίων τῶν μετὰ τὸ χρυσίον, τὸ ὅποιον τότε ἦτον εἰς τὴν Εὐρώπην 15 ἀκτὺς τιμιώτερον τῆς ἀργυρίων. τῶρα δὲ ἐκεῖ τόσον πλησιάζει εἰς τὴν ἀναλογίαν τῆς Εὐρώπης, ὡς τὰ ἔξοδα, ὁ ναῦλος καὶ ἡ ἐξασφάλισις (σιγερिता) ἀρπάζουσιν ὅλον τὸ κέρδος.

Ἡ Κίνα ἐπεσκέφθη κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῶν Πορτογάλων
κατὰ

κατὰ τὸ 1517 ἀπὸ τὸ Μαλακκὸ . Ἐπειτα κατεσάθησαν ἐπὶ τὴν Μακάο, ἐκ τῆς ὁποίας ἐζήτην οἱ Ὀλλανδοὶ νὰ τὲς ἀποδιώξωσι, δὲν ἠδυνήθησαν ὁμως νὰ τὸ κατορθώσωσι . Ἀλλ' ἔκτοτε ἔχρει πάλιν οἱ Κινέζοι τὴν ἐξουσίαν, καὶ τὰ ἐκεῖ ἐρχόμενα πλοῖα πρέπει νὰ ὑποφέρωσιν ἀπὸ αὐτὲς εἰς τὰ τῆ τελωνίᾳ ὅσα τοῖς κἀμνεσιν .

Οἱ Ὀλλανδοὶ ἐξουσίαζον ἔτι τότε τὴν νῆσον Φορμόζαν ¹), τὴν ὁποίαν ἐπῆραν ἀπ' αὐτῶν οἱ Κινέζοι κατὰ τὸ 1661 . Οἱ Πορτογάλλοι τῷ 1680 . κατώρθωσαν, ὡς ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας τοῖς ὑπεσχέθη ἐν τινι συνθήκῃ τὸ ἀποκλειστικὸν ἐμπόριον, κατὰ τὸ 1685 ὁμως ἀναίρεσεν ὁ αὐτὸς τὴν συνθήκην ἐκείνην δι' ὅλης, καὶ ἔδωκεν εἰς ὅλες τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἐλευθερίαν τῆ ἐμπορίας . Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν οἱ Ἰησῆται εἶχον ἀποκτήσει τοσαύτην εὐνοίαν εἰς αὐτὴν τὴν αἰλὴν, ὡς ἔ μόνον ἐπετρέπετο αὐτοῖς νὰ κηρύττωσι τὴν θρησκείαν των ἐλευθέρως, ἀλλ' εὐρίσκοντο καὶ εἰς τὴν αὐλὴν εἰς διαφόρας ὑπηρεσίας, εἰς τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖται νῆς καὶ παιδεία . Ὁ τότε Βασιλεὺς τὲς εἶχεν εἰς εὐνοίαν ἕως τῆς τελευτῆς τῆς . Ὅτε ὁμως οἱ Δομινικάνοι ἐπροξένησαν ταραχὰς, καὶ ὁ Πάπας ἀνακατώθη ἐν αὐταῖς μὲ τὰς βέλλας τῆς, αἱ ὁποῖαι ἔφερον σκάνδαλον εἰς τὰς νόμους τῆ Βασιλείας, περιώρισεν αὐτὸς ὁ ἴδιος τὰς Μισσιοναρίους ²), καὶ ὁ διάδοχός τῆς ἔ μόνον τὸν χριστιανισμὸν ἐξήλειψεν ἀπὸ τὴν Κίναν, ἀλλὰ πρὸς τέτοις ἀπηγόρευσε εἰς ὅλες τὰς ξένους τὴν εἰσοδὸν εἰς τὸ Βασίλειον, καὶ περιώρισε τὸ θαλάσσιον ἐμπόριον μόνον εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως Καντόν .

Τὸ ἐπὶ τὴν Κίναν ἐμπόριον ἀφανεῖ ἀπὸ τῶν Εὐρωπαϊκῶν πλει-

¹) Φορμόζα (Formosa) Κιν: Ταῖ Ουάν· νῆσος μεγάλη ἐν τῇ Ἀσιατικῇ θαλάσῃ, μεταξὺ τῆς Ἰαπωνίας, τῆς Κίνας καὶ τῶν Φιλιππικῶν νήσων· τὸ πάλαι τὴν ἐξουσίαζον οἱ Ἰαπωνοὶ, εἶτα οἱ Ὀλλανδοὶ καὶ ἀπὸ τῆ 1685 τὴν ἐξουσίαζον οἱ Κινέζοι . τὰ προϊόντα αὐτῆς εἶναι: Ὁμίξον (ρίζι) πολὺ, ζαχαροκάλαμος, ταβάκος, ἄλας, βαμπάκιον . κ. τ. λ .

²) Μισσιονάριοι λέγονται οἱ ἀπόστολοι τῆ Πάπα, οἵτινες ἀποστέλλονται εἰς διάφορα μέρη τῆς γῆς, ἵνα κηρύττωσι τὸν χριστιανισμὸν καὶ νὰ ἐπιστρέψωσι τὰς ἀλλοθρήσκους .

πλειότερα χρήματα, παρά τὸ ἐπὶ τῆς λοιπῆς Ἰνδίας. Διότι πρὸς τοῖς πολλοῖς εἶδεσι τῶν πραγματειῶν, τὰ ὅποια ἔχει ἡ Ἰνδία προσίθεται ἔτι εἰς τὴν Κίναν τὸ τέϊ (τζάϊ). Τώρα τὸ φαρφεριὸν τῆς Κίνας ἀποβάλλεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖζον ἀπὸ τὰ εἶδη τῆ ἐμπορίας τῆς. Τὸ Εὐρωπαϊκὸν φαρφεριὸν ὅμως εἶναι ἄσιωδῶς διαφορετικὸν ἀπὸ τὸ τῆς Κίνας.

Οἱ Κινέζοι κατασκευάζουσι τὸ ἐδικὸν των ἀπὸ δίω εἶδη γῆς, ἐξ ὧν ἢ μία ποτὲ δὲν μεταβάλλεται ἐν τῷ πυρὶ εἰς ὕελον, καὶ ἐπομένως τὸ μίγμα ἀμφοτέρων μένει ἀτελής τις ὕελος, ἀφ' ἧ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν φωτίαν, τὸ ὅποιον δὲν δύναται λοιπὸν νὰ διασραγῇ ἀπὸ αἰφνήδιον καῖσιν. Οἱ δὲ Εὐρωπαῖοι, μὴ δυνάμενοι νὰ εὐρωσιν ὡς ἐκεῖνοι τὰ εἶδη τῶν γαιῶν, μεταχειρίζονται εἰς αὐτὸ εἶδη γῆς καὶ λίθου, τὰ ὅποια ἤθελον μεταβληθῆ εἰς ὕελον, εἰ δὲν ἤξευρον νὰ μετριάσωσι τὸ πῦρ.

Μ ὅλον ὅπῃ ἡ Κίνα εἶναι μία χώρα, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ πολυτέλεια εἶναι πολλὴ μεγάλη, καὶ τὰ χρήματα πάμπολλα, πλὴν πολλὰ ὀλίγα χρειάζεται ἐκ τῶν πραγματειῶν τῆς Εὐρώπης. Αὐταὶ δὲν εἶναι μὲν ἀπηγορευμένοι ἐκεῖ, καὶ τόσον δὲν ἀποσρέφονται τὴν ἐν αὐταῖς φαινομένην νοσιμάδα, ὡς ὁ Λίτοκράτωρ Κασσι, ὅταν ἐλάμβανεν εἰς τὰς χεῖράς τε κρυφίως τεχνητὸν τι ἔργον εὐρωπαϊκόν, τὸ ἔδιδε μετὰ χαρᾶς εἰς τὸ Πεκὶν καὶ τὸ ἐμιμῆντο, διὰ νὰ ἠμπορῇ ἔπειτα μὲ αὐτὸ νὰ καυχᾶται πρὸς τὴς Ἰησιτάς, ὅτι οἱ ὑπήκοοί τε πρὸ πολλῆ κατασκευάζον τοιαῦτα. Εἰς αὐτὸν τὸν τόπον ὅμως, ὁ τρόπος τῆ ζῆν καὶ τὰ ἤθη, εἶναι τοσῶτον διωρισμένα ὑπὸ τῶν νόμων πρὸ χιλιάδων ἐτῶν, ὡς εἰς νεωτερισμὸς (μόδα) καὶ καμμία χάρις τῆς καινότητος δὲν δύναται νὰ φέρῃ εἰς μεγάλην ζήτησιν πράγματι, εἰς τῆ ὁποῖα τὴν χρῆσιν δὲν εἶναι ὁ Κινέζος συνειθισμένος. Τώρα ἐνεργεῖται τὸ ἐμπόριον ἐκεῖσε διὰ θαλάσσης ἀπὸ 5 εὐρωπαϊκὰ ἔθνη ἀμέσως. Ὁ ἀριθμὸς τῶν πλοίων, τῶν ἐκεῖσε κατ' ἔτος πλεόντων ἀνέβη ἄχρι τῆδε ἕως τῶν 28. Ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅμως τῆ τελευταίας Ἰνδικῆ πολέμου, κυριευθείσης τῆς Βεγγάλης, φαίνεται ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Συντροφία τῶν Ἰνδιῶν ἐκτείνει ἐπὶ πλεῖον τὸ ἐκεῖ ἐμπόριον, καὶ ἐκέρδησε τὴν προτίμησιν ἀπὸ τὰ λοιπὰ γένη τῶν Εὐρωπαϊῶν.

Η'

Ἡ Ἰσπανικὴ Ἀμερικὴ προμηθεύεται μὲ πραγματείας τῆς Κίνας καὶ τῆς Ἰνδίας διὰ μέσθ τῶν Φιλιππικῶν νήσων, εἰς τὰς ὁποίας κατεκάθησαν εἰς πλῆθος οἱ Κινέζοι. τῆτο ἀδυνατήσασ πολὺ τὴν ἐκεῖ πώλησιν τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐργοχείρων. Δὲν ἤξεύρομεν ἔτι, ἂν αὐτὸ τὸ ἐμπόριον ἠλαττώθῃ, ἐξ ὅτῃ ἰδιωχθήσαν ἀπὸ αὐτὰ τὰ νησιά οἱ Ἰησῆται, εἰς τῶν ὁποίων τὰς χεῖρας εὐρίσκετο.

Τὸ ἐνδότερον τῆς Ἀφρικῆς μᾶς εἶναι γνωστὸν παρὰ τινὰς ποταμούς, π. χ. τὸν Σενεγάλ καὶ Γαμπιάν, δι' ὧν ἀνάπλευσαν οἱ Γάλλοι ἕως 500 μελίων διάστημα. Ἡ δυσκολία τῆς διὰ ξηρᾶς ὁδοιπορίας εἰς τὴν Ἀφρικὴν εἶναι αἰτία, τῆ νὰ ἔχωμεν τόσον ὀλίγας ἰδέας περὶ αὐτῆ τῆ τόπῃ. Τῆτο ἀπέδειξεν ἱκανῶς (ὁ Μάγχο Παρκ) ἔτι πρό τινῶν χρόνων εἰς τὰς περιγήσεις τε κατὰ τὸ ἐνδότερον τῆς Ἀφρικῆς ¹). Ὅτι εὐρίσκονται ἔθνη ἐν τῷ ἐνδοτέρῳ τῆς Ἀφρικῆς, τὰ ὁποία ἴσως εἶναι καλλίτερα τῶν κατοικούντων εἰς τὰ παραθαλάσσια, ἀποδεικνύσασ πρῶτον οἱ Ἀβυσινοί, οἱ τινες πρό 180 ἐτῶν συνίσων μίαν εὐκατάστατον πολιτείαν, καί τοι μὴ διαιωόμενοι εἰς πόλεις ὡς ἡμεῖς. Δεύτερον ὁ Δεμαρσιαὶ ἐν τόμῳ Β. Κεφ. Θ. φανερώσασ, περὶ τινος ἔθνους Μαλάκω λεγομένου, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς παρώσης ἑκατονταετηρίδος ἐφάνῃ εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Κίνας, ἐνθα φέροσιν οἱ πραγματευταὶ τε ἀνδράποδα καὶ πραγματείας. Αὐτοὶ ἦσαν ἀνθρώποι ὅλως πεπολιτευμένοι, καὶ ἦλθον τῶσον βαθέα ἀπὸ τὸ ἐνδότερον τῆς Ἀφρικῆς, ὡσε ἐχρειάσθησαν 3 μῆνας διὰ τὸ ταξιδιὸν τῶν.

Τὸ πλεόν σημαντικώτερον μέρος τῆς Ἀφρικῆς διὰ τὸ εὐρω-

¹) Ὁ συγγραφεὺς ἢ ὁ τυπογράφος παρέλιπε τὸ ὄνομα τῆ περιηγητῆ, ὅς τις ἐκ τῶν περιζατικῶν συμπεραίνεται ὅτι εἶναι ὁ σημειωθεὶς Mungo Park Ἀγγλος, ὅς τις ἤρξατο τῆς πρώτης ὁδοιπορίας τε τῷ 1795 εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς Ἀφρικῆς.

ρωπαϊκὸν ἔμποριον, εἶναι 700 μιλίων γερμανικῶν παραθαλάσσιον, ἀπὸ τῆς ποταμῆς Σενεγάλ ¹⁾ ἕως τῆς Ἀγγόλης ²⁾.

Ἡ Γεϊνέα ³⁾ ἀνεκαλύφθη κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῶν Νορμάνων ⁴⁾ διὰ θαλάσσης, οἱ ὅποιοι ἐπραγματεύοντο ἐκεῖ πολὺν καιρὸν μόνοι. Κατὰ τὸν δέκατον πέμπτον αἰῶνα ἤλθον ἐκεῖ οἱ Πορτογάλλοι, καὶ οἰκειοποιήθησαν τὸ δίκαιον τῆς ἐπὶ τὴν χώραν ἐξουσίας. Οἱ Ἰσπανοὶ ἐμβῆκαν εἰς μάχην μετ' αὐτῶν διὰ τὸ αὐτὸ δίκαιον, κατὰ δὲ τὸ 1449 ἐνέδωκαν, καὶ μετὰ τῆτο ἄρχισεν ὁ Βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας νὰ ὀνομάζηται κίριος τῆς Γεϊνέας. Οἱ Πορτογάλλοι ὁμῶς καθὼς καὶ ἄλλα ἔθνη δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κυριεύσωσι μηδὲ τὸ παραμικρὸν μέρος τῆς ἐνδοτέρας χώρας ταύτης. Μόνον εἰς τὸ Βασίλειον Κόγγον ⁵⁾ διὰ τῶν Μισσιοναρίων ἐμόνον ἐπέσρεψαν εἰς τὸν χριστιανισμόν τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐγκατοίκων, ἀλλὰ πρὸς τῆτοις κατὰ τὸ 1580 ἐλθόντες ποτὲ εἰς μάχην μετὰ τῶν ἐγκατοίκων, τῆς ἔκαμαν, ἔπειτα ἀπὸ ἓνα εὐτυχῆ πόλεμον νὰ παραιτήσωσιν εἰς αὐτὴς μέρος τι τοῦ 200 μιλίων τὸ μῆκος, καὶ 60—80 τὸ πλάτος, τῆ ὁποῖς ἡ Πρωτεύουσα πόλις εἶναι ἡ Λοάνδα. Κατ' ἀρχὰς ἐγένετο τὸ ἔμπορι-

Γ

πόρι-

¹⁾ Σενεγάλ, ποταμὸς τῆς Ἀφρικῆς, ὅστις εἰσβάλλει εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν κατὰ τὰς 16 μοῖρας τῆ βορρῆς πλάτους. Παρὰ τὸ σόμιον αὐτῆ ἔκτισαν οἱ Γάλλοι τῷ 1693 ἓν φρούριον Φορτλεὶ καλούμενον, οἱ ὅποιοι ἀναπλέοντες τὸν ποταμὸν εἰς τὰ ἐνδοτέρα τῆ τόπῃ πραγματεύονται μετὰ τῶν ἐγκατοίκων ἀγοράζοντες δέρματα, κηρίον, ὀδόντια ἐλεφάντινα, βαμπάκιον, χρυσὸν ἄμμον, ἀνδράποδα, πτερὰ σροθῶν, ἄμβραν κ. τ. λ.

²⁾ Ἀγγόλα, Βασίλειον ἐν τῇ κάτω Αἰθιοπία, τῆ ὁποῖς ὁ Βασιλεὺς τελεῖ ὑπὸ τὸν Βασιλέα τῆ Κόγγῃ. Οἱ Πορτογάλλοι ἔχουσιν ἐκεῖ μεγάλην ἰσχὺν, καὶ ἐξουσιάζουσι τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῆς τῆς χώρας, πραγματευόμενοι ἀποκλειστικῶς. τὸ Βασίλειον αὐτὸ ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν ἑγχωρίων Δόγγο.

³⁾ Γεϊνέα, ἐπαρχία τῆς Ἀφρικῆς εἰς τὸ δυτικὸν μέρος, ἐκτεινομένη ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς Σενεγαμπίας, τῆς κυρίας Νιγηρίας, περὶ τὸν μέγαν κόλπον τῆς Γεϊνέας, ἕως τῆ ἀκρωτηρίου Λοπογγονσαλβέτς κατὰ τὴν 1 μοῖραν τῆ νοτίῃ πλάτους.

⁴⁾ Νορμάνοι, οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τῆς ἐν Γαλλίᾳ Νορμανδίας.

⁵⁾ Κόγγον, Βασίλειον τῆς νοτίῃ Ἀφρικῆς ἐν τῇ κατωτέρα Γεϊνέᾳ, ἐκτεινόμενον ἀπὸ τῆ ἀκρωτηρίου Λόπετς ἕως τῆ μέλανος ἀκρωτηρίου.

πόριον εἰς αὐτὰς τὰς τόπους κυρίως μὲ τὰ προϊόντα των, ἐξαιρέτως δὲ μὲ χρυσίον καὶ ἐλεφάντινα ὀδόντια. Ὅτε δὲ οἱ Ἑυρωπαϊοὶ δὲν εἶχον ἄλλον τρόπον νὰ δαλεύωσι τὰς φυτείας των ἐν τῇ Ἀμερικῇ, εἰ μὴ δι' ἀνθρώπων, οἵτινες ἦσαν ἱκανοὶ νὰ ἀντέχωσιν εἰς τὸ κλίμα ἐκεῖνο, ἄρχισαν νὰ ἀγοράζωσι τὰς αἰχμαλώτους τῶν πολλῶν ἔθνων, τῶν κατοικούντων εἰς αὐτὰς τὰς τόπους. Ἐπειδὴ δὲ τῆτα διήρκεσεν ἕως 300 ἔτη, ἐσυνείθισαν καὶ τὰ μακρὰν διαστάτα ἔθνη νὰ ἐλλώσι τὰς αἰχμαλώτους των εἰς τὸ παραθαλάσσιον, καὶ μόνον διὰ τῆτα διατηρεῖται αὐτὸ τὸ ἐμπόριον. Τὸ ἐμπόριον τῆ χρυσεῖς δὲν εἶναι πλέον ἐπικερδές. Τώρα μεταφέρεται πολὺ χρυσίον ἀπὸ τὴν Βρασιλίαν εἰς τὴν Γεινέαν, καὶ ἐπειδὴ αὐτὸ ἐπὶ τὸ παραθαλάσσιον εἶναι πράγμα εὐκολοπώλητον (courante), τὸ νόθημα τὸ φθάνει εἰς μέγαν βαθμὸν. Οἱ Ὀλλανδοὶ κατασκευάζουσι πλῆθος κόνεως χαλκοῦ καὶ τὴν μεταχειρίζονται εἰς τὴν πραγματείαν εἰς τὰ ἀνίδια ἔθνη. Τὸ Βρανδεμβούργον, ἐπὶ τῆ Ἐλέκτορος Φριδερίκου Βιλχέλμου, ἐπὶ σκοπῷ μόνον τῆς τῆ χρυσεῖς πραγματείας, ἀπέκτησε παρὰ τῶν Μαίρων μέρος τι τυπῆ, καὶ ἔκτισε 2 φρεῖρια ἐπὶ τὸ χρυσεῖν παραθαλάσσιον ¹⁾, τὸ ἐξ αὐτῶ κέρδος ὅμως ἦτον πολλὰ ὀλίγον, ὥστε αὐτὸ τὸ ἀπόκτημα ἦτον βάρος εἰς τὴν αὐλήν, διὰ τῆτα τῷ 1719 ἄφησε τὰ φρεῖρια, καὶ ἐπώλησε τὸν τόπον αὐτὸν εἰς τὰς Ὀλλανδὰς.

Ἡ ὑπὸ τῆ Ἰωάννου Βαρβότου γενομένη περιγραφή τῆς βορείης καὶ νοτίης Γεινέας, μετὰ μιᾶς περιηγήσεως τῆ Ἰακώβου Βαρβότου εἰς τὸ Κόγγον ²⁾ ἀποτελεῖ σχεδὸν ὅλον τὸν Ε' τόμον τῆς Ἀγγλικῆς συλλογῆς τῶν περιηγήσεων, αἱ ὁποῖαι ἐξεδόθησαν ἐν Λονδίῳ κατὰ τὸ 1752 ἔτος ἐν 6 τόμοις εἰς φύλλον.

Ὁ Πατὴρ Λαβατ ἐξέδωκεν εἰς 5 τόμους περιγραφὴν τῆς ἄνω Αἰθιοπίας Description de l' Aethiopie superieure, καὶ εἰς ἑτέρους 5 de l' inferieure (τῆς κάτω), αἱ ὁποῖαι συνελλέχθησαν ἀπὸ περιγρα-

¹⁾ Χρυσῆν παραθαλάσσιον ὀνομάζεται τὸ ἀνατολικώτερον μέρος τῆς Γεινέας παρὰ τὸν ποταμὸν Φόλδαν. Οἱ Ὀλλανδοὶ, οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Δανοὶ ἔχουσιν ἐκεῖ φρεῖρια, καὶ τὰ προϊόντα εἶναι: δέρματα, κηρίον, ὀδόντες ἐλεφάντων, καὶ χρυσίον πολὺ, ἐξ ἧ ὀνομάσθη τὸ Ἀγγλικὸν χρυσεῖν νόμισμα γυνέα (Guinée).

²⁾ Τὸ ταξείδιον τοῦ Ἰακώβου Βαρβότου ἔγινε κατὰ τὸ 1700 ἔτος.

ριγραφὰς περιηγήσεων, καὶ πρὸς τέτοις ἔτι τὰς περιηγήσεις τῆς ἰππέως Δεμαρσιαὶ εἰς 4. τόμους εἰς 8^{ον}. Αὐταὶ αἱ τελευταῖαι εἶναι ἀξιόλογοι.

Ἄγγλος τις Βίλλιαμ Σμιθ περιέγραψε τὸ ταξείδιόν τε ἀπὸ τὸν Γαμπίαν ¹⁾ ἕως Φρίδα ²⁾ εἰς 2 τόμους, διατρίβει ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθον εἰς τὰ ἴδια αὐτῶ συμβάντα.

Τὸ ταξείδιον τῆς Μελλγραβίς (Mellgrave) διηγείται τὴν κατὰ τὸ 1729 γενομένην ἐρήμωσιν τῆς Βασιλείας Φρίδα, ἣτις ἦτον πολλὰ ἐπιβλαβὴς εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν ἀνδραπόδων. Περὶ τῆς Κόγγε ἔχομεν μόνον μίαν σχεδὸν ἑκατονταετῆ περιγραφὴν τῆς ταξιδίᾳ τῆς Δομινικάνε Καβαρρίβέλλε (Kavarrivelle), εἶναι ὅμως γεγραμμένη μὲ προσωποληψίαν, καὶ γέμει δυσιδαιμονικῶν διηγήσεων.

Ἡ τῆς Ὀλλανδῶ Ροσμάννε περιήγησις τῆς Γεινέας ἐκδομένη ἐν Οὐτρέχτη τῷ 1708 εἰς 8^{ον} εἶναι πολλὰ λεπτομερής.

Αἱ εἰδήσεις τῆς Βενίνε (Benin) εἶναι παλαιαὶ καὶ ἐκ ἐν πᾶσιν ἀληθεῖς.

Τανῶν πραγματεῖονται ἐπ' αὐτὸ τὸ παραθαλάσσιον, οἱ Πορτογάλλοι, οἱ Γάλλοι, οἱ Ἄγγλοι, οἱ Ὀλλανδοὶ καὶ οἱ Δανοί. Οἱ Πορτογάλλοι ἔχασαν ὅλα τὰ ἐκεῖ φρέριάτων, εἰς τόσον καλλιτέραν κατάσασιν ὅμως εἶναι εἰς τὸ Κόγγον, ὅπερ ὁ χριστιανισμὸς συνεργεῖ, ὥστε οἱ ἐγκατοικοὶ πωλεῖσι προθύμως τὰ ἀνδραπόδάτων μόνον εἰς αὐτῆς. Ὅτε ὁ νεώτερος Βαρβότος τῷ 1700 ἠθέλησε νὰ πραγματευθῆ ἐκεῖ μὲ ἐν Ἀγγλικὸν πλοῖον, ἐπέμφθη ὑπὸ τῶν ἐγκατοίκων πρὸς τῆς Μισσιοναρίε, οἳ τινες τὸν ἐκράτησαν ἐκεῖ τόσον καιρὸν, ἕως ὅτε ἀγανακτήσας ἀπέπλευσε, καὶ μόλις ἔκαμιν εἰς ἄλλε τῶπε τὸ φορτίον τε, ὅπερ δὲν ἦσαν Μισσιονάριοι. Οἱ Πορτογάλλοι ὅμως ἔχουσι χρεῖαν πολλῶ πλει-

Γ 2

οτέ-

¹⁾ Γαμπίας ποταμὸς τῆς Ἀφρικῆς εἰσβάλλον εἰς τὸν Μίθιοπικὸν ὠκεανὸν, οἱ παλαιοὶ ἐνόμιζον αὐτὸν βραχίονα τῆς Νίγηρ, ἡ περιήγησις ὅμως τῆς Μέγγο Παρκ διέλυσε τὴν ἀμφιβολίαν, ὅς τις σημειοὶ ἐν τῷ Γεωγραφικῷ Πίνακι τὸν μὲν Νίγηρον τρέχοντα πρὸς τὸ ἀνατολικοβορρῆιον μέρος, τὸν δὲ Γαμπίαν ἐξ ἐναντίας πρὸς τὸ δυτικόν.

²⁾ Φρίδα Βασίλειον τῆς Ἀφρικῆς.

οτέρων ἀνδραπόδων παρ' ὅσας δύναται νὰ τοῖς δώσῃ τὸ Κόγγον, ἀφ' ἧς μάλιστα ἐν τῇ Βρασιλίας ἀνεκάλυψαν τοσαῦτα μεταλλεῖα χρυσίσι. Τὰς λοιπὰς ἀγοράζουσιν εἰς τὴν Γεινέαν μὲ μετρητὰ, ἢ μὲ τὰ βάκον. Εἰς τὰ τέλη τῆς προλαβύσης ἑκατονταετηρίδος ἔδωκαν ἀνδράποδα εἰς τὰς Ἰσπανὰς κατὰ τὴν συνθήκην τῆς Ἀσιέντης ¹⁾.

Οἱ Γάλλοι εἶχον ἄχρι τῆς ἐπαναστάσεώς των σημαντικὸν ἐμπόριον εἰς τὸ παραθαλάσσιον τῆς Γεινέας. Παρὰ τὸ πρᾶσινον ἀκρωτήριον εἶχον τὴν Γορέαν, καὶ ἐν γένει εἰδοκίμεν πολλὰ καλὰ εἰς αὐτὸ τὸ ἐμπόριον, ὅτι καὶ ὁ Μαῦρος μᾶλλον ἀγαπᾷ τὸν Γάλλον. Ἐν ὅσῳ διήρκει ὁ περὶ διαδοχῆς πόλεμος τῶν Ἰσπανῶν, ἐπρομήθευσαν αὐτοὶ τὴν Ἰσπανικὴν Ἀμερικὴν μὲ ἀνδράποδα.

Ἡ Ἀγγλία ἔχει παρὰ τὸ χρυσοῦν παραθαλάσσιον 7 φρέρια, καὶ ἐκτὸς αὐτῶν, ἔτι διάφορα μικρότερα. οἱ Ἀγγλοὶ εἶναι μᾶλλον ἀγαπητοὶ εἰς τὰς Μαύρας παρὰ οἱ Ὀλλανδοί.

Ἡ Ὀλλάνδα εἶχε πρὸ τῆς παρόντος πολέμου ²⁾ ἐπὶ τὸ χρυσοῦν παραθαλάσσιον 14 φρέρια. Τώρα χρειάζονται αὐτοὶ οἱ ἴδιοι πλείότερα ἀνδράποδα, ἐξ ὅτε ἐκατοικήθησαν καλλίτερα ἢ Σερρινάμη ³⁾ καὶ ἡ Ριοβερβίκη. Τὰς περισσοτέρας ὅμως χρειάζονται διὰ τὸ μὲ τὴν Ἰσπανικὴν Ἀμερικὴν ἐμπόριον, τῆς ὁποῖας ἡ ἐκφόρτισις γίνεται εἰς τὴν νῆσον Κερασάο ⁴⁾.

Ἡ Δανία ἔχει ἐπὶ τὸ χρυσοῦν Παραθαλάσσιον 2 φρέρια, καὶ

¹⁾ Alsiento, εἶναι λέξις Ἰσπανικὴ, σημαίνει δὲ ἄδειαν ἢ διὰ συνθήκης ἑλευθερίαν, ἐξαιρέτως τὴν ὑπὸ τῆς Βασιλείας τῆς Ἰσπανίας δεδομένην ἄδειαν εἰς τὰ ξένα ἔθνη, ἐπὶ ποσότητι τινὶ χρημάτων, εἰς τὸ νὰ πραγματεύωνται τὰ ἀνδράποδα ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν εἰς τὴν Ἰσπανικὴν Ἀμερικὴν.

²⁾ Τῆ Γαλλικῆ δηλαδὴ.

³⁾ Surinam, ἐπαρχία τῆς Γουάνας ἐπὶ τὴν νότιον Ἀμερικὴν μὲ πόλιν ὀνομαζομένην Παραμαρίβο, παρὰ τὸν ποταμὸν Σουρινάμ, ἀνήκει εἰς τὴν Ὀλλανδικὴν συντροφίαν τῶν δυτικῶν Ἰνδιῶν, εἰς τὰς ἡνωμένας Πολιτείας, καὶ εἰς τὰς Συμμελσδυκικὰς κληρονόμους.

⁴⁾ Curasao, νῆσος τῶν Ἀντίλλων, τῶν ὑπὸ τὸν ἄνεμον (soito vento), εἰς τὴν νότιον Ἀμερικὴν, ἀνήκεσα τοῖς Ὀλλανδοῖς, οἱ ὅποιοι τὴν ἐκῆραν ἀπὸ τῆς Ἰσπανίας τῷ 1632 ἔτει. καὶ ἐν τῇ Βεσφαλικῇ εἰρήνῃ τὴν ἐκράτησαν.

καὶ τῶρα χρειάζεται διὰ τὰς ἀποικίας τῆς πολλὰ περισσότερῶν ἀνδράποδα παρὰ ἄλλοτε, τὰ ὅποια δύνανται νὰ τὰ εὕρωσιν σχεδὸν ὅλα εἰς αὐτὸ τὸ παραθαλάσσιον.

Ἐν ὅσῳ ἡ Πορτογαλλία εὕρισκετο ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τῆς Ἰσπανίας, εἶχεν αὐτὴ εἰτυχίαν ἀπὸ Μαύρης. Ἀποσπασθείσης δὲ τῆς Πορτογαλλίας ἀπ' αὐτῆς, δὲν εἶχεν εἰς αὐτὸ τὸ παραθαλάσσιον ἐδὲ ἐν κατάσχημα ἐμπορικὸν, καὶ ἤναγκαζέτο νὰ βοηθῆται διὰ ξένων ἔθνων ὅπως ἠδύνατο. Ὁ Βασιλεὺς ἔκαμνε συμφωνίας μὲ ὑπηκόους διὰ τινὰ ποσότητα ἀνδραπόδων εἰς διωρισμένον καιρὸν, καὶ αὐτοὶ πάλιν ἔκαμναν συμφωνίας μὲ τὰς πραγματεῦτας τοιούτων ἔθνων, τὰ ὅποια εἶχον ἐμπόριον ἐπὶ τῆς Γαλιτίας. Κατὰ τὸν περὶ διαδοχῆς Ἰσπανικὸν πόλεμον, οἱ Γάλλοι εἶχον ἐμπόριον ἐλεύθερον εἰς τὴν Ἰσπανικὴν Ἀμερικὴν, τὸ ὁποῖον ἐνεργεῖτο κατ' ἐξοχὴν ἀπὸ τὴν πόλιν Σάντ Μάλο, καὶ ἔφερον ἐκεῖ τὰ ἀνδράποδα. Ἐν τῇ εἰρήνῃ τῇ κλεισθείσῃ τῷ 1713 ἐν τῇ πόλει Οὐτρέχτῃ ¹) ἔκαμνε ἡ Ἀγγλία τὴν συνθήκην Ἀσσιέντο, διὰ τὴν τῆς νοτίου θαλάσσης συντροφίαν αὐτῆς ἐπὶ 30 ἔτη. Ἡ συντροφία ὑπεχρεώθη νὰ φέρῃ εἰς τὰς Ἰσπανικὰς ἀποικίας 4800 Μαύρης. Κατὰ τινὰς Λιμένους δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπερβῶσι τὴν προσδιωρισμένην τιμὴν. κατὰ δὲ τὰς λοιπὰς ἦτον ἡ τιμὴ ἀδιόριστος. ἔδιδεν ὅμως μόνον τὸ ἥμισυ τῆς τελωνικῆς φόρος (καμερκίς), δι' ὅσους ἔφερε περισσότερους αὐτῆς τῆς ἀριθμῆς. Τὸ κέρδος τῆς συντροφίας δὲν εἶρχετο ἀπὸ τὴν Πραγματείαν τῶν ἀνδραπόδων, ἀλλ' ἐκ τῶν πολλῶν ἀπηγορευμένων πραγμάτων ²), τὰ ὅποια ἠδύνατο νὰ μεταχειρίζηται κατ' αὐτὴν τὴν εὐκαιρίαν, καὶ ἐκ τῆς ἀδείας τῆς νὰ σέλλωσι κατ' ἔτος ἐν πλοῖον 600 πίδαων ³), κατ' εὐθείαν εἰς τὴν νότιον θάλασσαν, τὸ ὁποῖον ὅμως

¹) Utrecht, ἡ προτεῦσα πόλις τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας, μιᾶς τῶν 7 ἡνωμένων πολιτειῶν τῆς Ὀλλάνδου, ἣ τις εἶναι ἀξιομνημόνευτος διὰ τε τὴν κατὰ τὸ 1579 ἔτος ἐν αὐτῇ γενομένην ἔνωσιν τῶν 7 ἐπαρχιῶν, καὶ διὰ τὴν τῷ 1713 κλεισθεῖσαν εἰρήνην.

²) Ὅσα πράγματα εἶναι ἀπηγορευμένα τῆς νὰ εἰσάγονται εἰς ἐπικρατείαν τινὰ, ἢ ἐκεῖθεν νὰ ἐξάγονται, λέγονται Contrabande.

³) Τῶν ἐμπορικῶν πλοίων τὸ μέγεθος διορίζεται κατὰ τὴν ποσότητα τῶν πίδαων (tonnen), ὅσα δύνανται νὰ βαρῶσιν, ὧν τὸ ἐν χωρεῖ 20

ὅμως ἐξελλετο πολλὰ μεγαλύτερον. Τῆτο ἔγινεν εἰς τὴν Ἰσπανίαν τόσον ὀχληρὸν, ὥστε ἠδύναντο καὶ ἠξέφρωσεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅτι δὲν θέλει δεχθῆ πλεόν αὐτὴν τὴν συνθήκην, ἢ Ἰσπανία. Ἡλπίζον δὲ διὰ τῆ κατὰ τὸ 1758 ἔτος ἀνοιχθέντος πολέμου καὶ τὴν λάβωσι βιαίως, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐπὶ τῆς ἐν Ἀάχῃ¹⁾ κλεισθείσης εἰρήνης τῷ 1748 ἔτι δὲν ἔγινε. Ἐκτοτε βοηθεῖται ἡ Ἰσπανία διὰ διακομίσεων ἰδιαιτέρων Πραγματευτῶν, ἐξαιρέτως δὲ τῶν Ἀγγλων, χωρὶς δημοσίων συνθηκῶν.

Ἐμπόριον τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ εὐρεσις τῆς Ἀμερικῆς ἔδωκεν εἰς τὸ εὐρωπαϊκὸν ἐμπόριον πάντῃ ἄλλοίαν μορφήν ἀπὸ ἐκείνην, ἣν εἶχεν ἕως τότε. Οἱ πρῶτοι εὐρεταὶ αὐτῆ τῆ μεγάλε τόπαι δὲν ἀπέβλεπον εἰς ἄλλο τι, εἰ μὴ εἰς τὰ πολύτιμα μέταλλα. Ἐως τῆ τέλους τῆ δεκάτης ἔκτης αἰῶνος, ὅλοι οἱ σκοποὶ ἐκείνων, οἵτινες ἠθέλον καὶ κυριεύσωσιν ἐκεῖ τὰ δι' ἄλλα ἔθνη, ἀπέβλεπον, εἰς τὸ καὶ εὐρωσι χρυσίον καὶ ἀργύριον, καὶ ὅταν δὲν τὰ εὐρισκον, ἔκαμναν τὰς ἐξουσιασάστωι, ὅσον καιρὸν ἠδύναιτο, καὶ πιερεύωσιν ὅτι τὰ εὐρον. Πρῶτοι οὖν Ἀγγλοι κατὰ τὸ 1585 ἐπρόβαλον τὸν ὀρθὸν εὐροασμὸν, πῶς ἠδύναντο καὶ λάβωσι κέρδος ἀπὸ αὐτὸν τὸν τόπον καὶ χωρὶς χρυσίου καὶ ἀργυρίου, ταῦτα καὶ τὸν κατοικίσωσι με ἀποικίας, καὶ ἔπειτα καὶ πωλῶσι τὰ προϊόντα εἰς τὴν Εὐρώπην, τὸ ὁποῖον ἔπειτα ἄριστα ἐπέτυχε. Οἱ Ἰσπανοὶ, οἵτινες ἐσάθησαν εὐτυχεῖς, καὶ κυριεύσωσι πρῶτον τὰς πλεονεξίας ἀπὸ χρυσίου καὶ ἀργυρίου τόπαι τῆς Ἀμερικῆς, δι' αὐτὸ τῆτο ἐλησιμόνησαν τελείως ὅλας τὰς λοιπὰς σκοπὰς, τὰς ὁποίας ἠδύναντο καὶ ἀπολαύσωσι διὰ τοιαύτης ἀποικίας. Βέβαια, ὅτι ἐξουσιαζον μόνην σχεδὸν τὴν Ἰσπανιόλιαν, καὶ εἶχον ἐξαντλήσει ἐκεῖ-

καντάρια νερόν· τὸ πλοῖον λοιπὸν 600 πύθων ἢ βαρελίων σημαίνει ὅτι βασάζει βάρους 12000 κανταρίων.

¹⁾ Aachen ἢ Aken, Γαλλισὶ Aix la chapelle, πόλις παλαιὰ τῆς Γερμανίας ἐν τῷ Βεσγαλικῷ κύκλῳ, μεταξὺ τῶν Δυκίων Γύλιχ καὶ Λιμβύργου. ἐν αὐτῇ ἐκλείσθη τῷ 1668 ἢ μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἰσπανίας εἰρήνη, καὶ τῷ 1748, μεταξὺ τῶν δυνάμεων τῶν περιεπεπλεγμένων εἰς τὸν περὶ διαδοχῆς τῆς Ἀυστρίας πόλεμον.